

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

CONVOCARE.

În Iunie 1894 'mi-s'a înmanuat ordinațiunea ministrului de interne, nr. 321, referitoare la organizarea partidului nostru, cu însărcinarea, ca **să o aduc la cunoștința tuturor membrilor conducători ai partidului național român.**

Din cauze bine cunoscute publicului românesc, n'am putut până acum satisface acestei însărcinări, dar' mai virtos din cauză, că pe timpul când 'mi-s'a comunicat acea ordinațiune, eram puși sub pază polițiană, prin urmare restrinși în libertatea noastră personală de a ne pute întruși, ear' cătră finea lunii lui Iulie 1894 am fost duși în temnițele statului.

Astăzi însă, încetând de-oparte acele pedeci, ear' de altă parte văzând părerile ce zilnic se manifestă din toate părțile locuite de Români, mă vîd îndemnat și totodată obligat de a satisface însărcinării mie date prin sus atinsa ordinațiune ministerială și spre acest scop, **convoc pe membrii conducători ai partidului național român, aici în Sibiu, la o conferență, pe ziua de 15 Maiu st. n. a. o.**

Ținerea acestei conferențe se impune prin situația în care se află partidul nostru, în urma ordinațiunii ministeriale, care susține, că **adunări și partide** pe durata alegerilor se pot organiza pe baza articolului 104 din legea electorală, pe când reuniuni formate pentru o acțiune mai largă, și nu exclusiv pentru alegeri, se pot organiza numai pe baza unor statute aprobate de ministrul de interne.

Ordinațiunea aceasta ministerială consideră partidul nostru de o reuniune formată pentru o acțiune mai mare, dar', neavînd statute, îi interzice funcționarea mai departe. Adaugă însă ordinațiunea din chestiune, că **liberi sînt conducătorii partidului** de a continua cu activitatea reuniunii lor, dacă se vor conforma condițiilor cuprinse în circularul ministrului de interne nr. 1508/1875, adică, dacă vor face statute și vor exopera aprobarea lor prin ministrul de interne.

Se naște acum întrebarea: pe ce base voim să fie organizat partidul național român?

Dacă el este organizat conform art. 104 din legea electorală, atunci de sine cade necesitatea unei organizări pe base mai largi.

Dacă partidul național este a se considera, în înțelesul ordinațiunii ministeriale, ca o reuniune formată pentru o acțiune mai largă, atunci conducătorii partidului au dreptul de a face statutele prescrise de ministrul de interne și a le subșterne spre aprobare.

Prin urmare întruirea conducătorilor partidului național este necesară și justificată chiar prin ordinațiunea ministerială mai sus citată, care recunoaște conducătorilor dreptul de a se organiza, ca partid pentru alegeri, sau ca reuniune pentru acțiuni mai mari, care scop nu se poate ajunge decât prin ținerea unei conferențe a **conducătorilor partidului**, în care acestia vor ave a se declara pentru una sau alta organizare de partid, și în cazul când s'ar hotări organizarea unei reuniuni cu o acțiune mai largă, atunci vor trebui să facă statutele prescrise prin ordinațiunea ministerială mai sus arătată.

Dr. Ioan Rațiu.

La adunare!

Poate nici-când nu am fost atât de nedreptățiți, ca și acum. Nici-când nu am îndurat mai crunte fărâdelegi ca și în anii din urmă și îndeosebi în acesta al sărbării de o mie de ani a ființei poporului maghiar. Slăbirea și pustiirea neamului românesc au virit-o în legi scrise și nescrise, și *cutropirea* e cea dintâiu și cea din urmă dorință a stăpânirii noastre.

Partidul nostru național, leagănul a tot binele pentru Români a fost desființat de către atotputernicia fieertatului *Hieronymi*. Nu 'l-a putut șterge însă din inimile noastre, căci el și lucrarea sa e săpată adânc în inimile ori-cărui Român, încât zeci și sute de porunceli de s'ar aduce, partidul nu va fi șters.

Hieronymi a făcut însă ceva, a pus bețe în roatele carului nostru național și tocmai mântuirea carului acesta e dat conducătorilor să o îndeplinească.

Nu ne este iertat să mai zăcem în amorteala în care judecați am fost să zăcem de un cârd de vreme în încoace. Față de soartea partidului, față de soartea noastră însăși nu este iertat, ca să rămânem nepăsători!

Prigonirile își sârbează sârbarea cea mare, una cu a milleniului și nouă nu ne mai este iertat, ca se rămânem reci față de ispitirile, față de uneltirile, față de încercările dușmănoase ale celor dela putere!

Ispitirilor și prigonirilor noi trebuie să le punem un capăt, și să aflăm mijloacele prin cari să le aruncăm dela noi. *Simț omenesc în cei dela putere nu mai este, răbdarea și umilirile noastre își caută un sfârșit și noi trebuie să-i grabim sfârșitul.*

Să fim ori să nu fim? Aceasta este întrebarea ce ne-o pune timpul nostru de astăzi și dacă răspunsul nostru

este: să fim, atunci trebuie să ne strîngem cu toții rîndurile pentru a pute înfrunta mai cu tărie valurile amenințătoare cu cutropirea din partea dușmanilor nostri.

Lupta unui singur nu poate avea isbândă față de puterile unite ale dușmanilor. *Numai uniți cu toții într'un Dumnezeu și într'un partid național român, ne vom pute arăta puterile noastre de așa, încât dușmanul și străinătatea să fină socoteală de noi.*

Dacă dușmanii nostri s'au unit cu toții pentru a ne răpi cea mai scumpă comoară: limba, obiceiurile și drepturile strămoșești, noi trebuie să ne intrunim a le apăra și a le mântui de perzare.

Dacă cei dela putere își dau atâta silință de a ne sugruma și a ne răpi drepturile, noi trebuie să ne unim toate puterile, pentru-ca să înfruntăm asupra-rile și nedreptățile ce ne vin.

Calăuzit de cea mai mare iubire de neam, încercatul în lupte și în suferințe Dr. Ioan Rațiu, președinte al partidului național român, a chemat la o adunare pe toți conducătorii poporului român din Ardeal și Ungaria.

Adunarea se va ține *Vineri în 3/15 Maiu în Sibiu.*

Românilor! Cuvântul președintelui partidului național al Românilor din Ardeal și Ungaria, de către noi toți, trebuie ascultat.

Așadar' toate cercurile cari sunt lipsite de deputați să-și aleagă alții, cari apoi vor avea să hotărască asupra soartei partidului național desființat prin volnica porunceală de sub nr. 321 din 1894 a ministrului pentru treburile kâuntrice ale țării.

Porunca aceasta prin care nu ne dă voie să ne avem și noi Români partidul nostru, precum au și Maghiarii, ba chiar și alte naționalități, noi totdeauna și și acum o privim de nedreaptă, căci nu se poate cere dela noi Români să ne în-

ființăm alt partid, un fel de tovarășie cu statute (așezăminte) scrise și întărite de către chiar stăpânirea, care numai binele nu ni-l voește.

Pétruns de adevărul celor de mai sus, noi credem, că fruntașii Români nu vor întârzia de o alerga la Sibiu pe ziua de 3/15 Maiu. Cu toții trebuie să vină și să țină sfat, ce și cum se lucrăm.

Facem deci și noi un apel, către toți conducătorii Români, ca să alerge la adunare!

Cu cât mai mulți, cu atât mai bine!

Țerani și plugari, domni și cărturarari! Să ne adunăm cu toții la Sibiu, ca să arătam dușmanilor și străinătății, că suntem un popor de oameni, cari nu voesc a-și părăsi drepturile ce după lege li-se cuvin!

Protestul Românilor, Sârbilor și Slovacilor în contra sârbărilor millenare.

Că milleniul nu e al Românilor, precum nu e nici al Sârbilor, nici al Slovacilor, s'a spus de atâtea-ori. Milleniul e curat maghiar, adică al nației, care se zice: „singura alcătuitoare de stat“. Vi se zică, noi Români n'avem nici în cîmă nici în mănecă cu sârbarea ungurească din privilegiul împlinirii alor o mie de ani dela năvălirea Ungurilor pe plaiurile acestea frumoase ale Carpaților.

Români, Sârbii și Slovacii, această naționalități asupra, nu puteau ca să nu-și spună cuvântul lor atunci, când vedeau, că „nația singură alcătuitoare de stat“ vrea să benchetuiască pe cheltuielile țării și vreau să se fâlească înaintea lucrărilor.

Capii acestor neamuri asupra, k-truiți printr'un îndemn firesc al inimii și al sorții triste, s'au consfătuț și

FOIȚA.

Fire de tort.

de
George Coșbuc.

Cu puțin mai înainte a văzut lumina o carte dintre cele mai prețioase, o carte, care cu dragă inimă va fi primită de către orice Român. Cartea poartă titlul de mai sus și e a cunoscutului poet *George Coșbuc*, care nu mai are nevoie de a fi laudat și recomandat, căci numele cel bun de care se bucură în lumea românească, ne scutește dela așa ceva. Dacă însă totuși ne încercăm și noi să spunem ceva despre „*Firele de tort*“ ale lui *Coșbuc*, e ca să ne spunem și noi cuvântul nostru, așa în fugă, cu graba timpului în care ne aflăm.

Dar' mai întâiu o vorbă despre însuși *Coșbuc*.

Iubitul și dragălașul poet s'a născut la anul 1867 într'un sat din giurul Năsăudului. Tatăl seu e preot unit, și om cu carte fiind nu a întârziat să-și dea copilul la școala din sat, mai apoi la gimnasiul din Năsăud, unde

s'însușindu-și învățăturile și însușindu-și luminile trebuincioase unei școale mai foalte, poetul *George Coșbuc* a mers la Cluj, pentru a se pregăti de profesor.

Nu era însă pentru el școala ungurească, cu limba care numai de un poet nu putea fi auzită și ascultată. După doi ani a fost adus la Sibiu, unde 's-a încredințat foșoara ziarului „*Tribuna*“, în care a dat la iveală o mulțime de poezii, cari de cari mai frumoase, mai dragălașe și mai bine gustate de către publicul cetitor al „*Tribunei*“, care atunci ca și acum este alcătuit mai ales din bărbați din Ardeal și Ungaria, unde noi Români, nu prea avem fericirea să vedem și să gustăm poezii de ai nostri. Se va pricepe, de ce? Apoi de aceea, fiindcă la noi stările sînt de așa, încât bărbații cu dar dela Dumnezeu sînt chemați a lucra în altă brazdă, adică în aceea de a grăbi desrobirea neamului nostru asupra de către unii și alții.

Partea cea mai mare din poeziile date la iveală în „*Firele de tort*“ sînt adunate din „*Tribuna*“ de pe vremea când *Coșbuc* era în Sibiu.

La 1889 însă a părăsit patria și a trecut în România, în București, unde mai cu înlesnire putea se înoadă căpătăile nevoilor

traiului de toate zilele și unde în vremea din urmă, mai tare sînt spriginiți scriitorii cari se străduiesc și muncesc în câmpul înflorit al literaturii.

Trecut în România, poetul *Coșbuc* a lucrat mai întâiu la alcătuirea de cărți pentru școale și a lucrat dimpreună cu alți fruntași ai minții românești. Astăzi însă îl vedem lucrând numai și numai în ogorul poeziei, atât de însemnată și atât de folositoare pentru orice popor, ce tinde spre înaintare și dezvoltare.

Poetul Coșbuc e un fiu al poporului dela țară, care pricepe ce va să zică poezia populară, care înțelege gândurile și dorințele poporului și care atât de frumos le dă curs în poeziile sale atât de frumoase și simple.

Prețimțînd acestea, în numărul viitor vom chipăi mai deaproape „*Firele de tort*“ ale lui *Coșbuc*, despre cari nădăjdum că vor străbate în toate părțile unde numai se vor bește dulcea noastră limbă românească și vor cășuna momente de bucurie în inimile celor ce le vor citi și răscolți cu luare aminte și cu tragere de inimă.

Emanuș.

alcătuit un „Protest“, al cărui cuprins e următorul:

Serbările, cari tocmai se plănuiesc de către stăpânirea maghiară n'au altă țintă, decât a dovedi pe de-o parte, că tocmai se implinesc ani o mie, de când Ungurii au venit din Asia, ear' pe de altă parte sânt chemate a arăta, că singur numai nația ungurească e aceea, care în urma „cuceririlor“ făcute e îndreptățită a stăpâni pe celelalte naționalități, cari cu mult înainte de venirea Ungurilor au fost pământene ale ținuturilor din cari astăzi se alcătuește Ungaria. Cucerirea țării — zice protestul — nu e decât o minciună cornurată, căci nu ne putem lua după spusele unuia sau altuia, după-cum e și notarul regelui Bela, care a scris despre năvălirea Ungurilor. Ungurii la început nici gând n'aveau de a contopi celelalte naționalități în cazanul unghurării, ci erau stăpâniți de încredințarea, că țara numai formată fiind din mai multe naționalități poate să fie și să înainteze.

Ungaria nici-când nu a fost maghiară, ci a fost o țeară alcătuită din mai multe naționalități, cari toate au voit și vreau încă, ca să fie neatrănătoare de nația ungurească, care singură voește să aibă toate drepturile, toată puterea, pe când celelalte naționalități, cari n'au avut fericea de a se naște maghiare să fie lipsite de drepturi și încărcate de îndatoriri.

Însuși bărbații fruntași unguri au alcătuit legea din 1868 despre deopotriva îndreptățire a naționalităților, care astăzi a ajuns să nu mai fie decât o literă moartă, o lege pe care fiecare Ungur își ține de datorință a o călca și de a nu pune nici un preț pe ea.

Încercările și ispitirile la cari sânt supuse naționalitățile, au trezit și au pornit în frunțașii naționalităților și gândul de a se pune de a curmezișul acestei rele porniri a „nației singure alcătuitoare de stat“ și s'au întrunit cu toții într'un congres în capitala țării, unde 'și-au alcătuit

programul, care e potrivit cu stările de lucruri din țeara noastră.

Ungurii au făurit niște serbări, cari nici-decum nu pot fi ținute și de către naționalitățile nemaghiare, pentru-că „ei voesc să arete Europei, că Ungaria, prin mijlocirea națiunii dela putere, a făcut înaintări grozave în învățatură și că pretutinderea domnește bunăstare și bogăție, deși tocmai contrarul e adevăr.

Având în vedere această stare de fapt, în deplină unire cu adevărul, o spunem în chipul cel mai serbătoresc și cel mai hotărât, că noi cele trei națiuni ale Ungariei, Sârbii, Slovaci și Români, sântem și în acest an 1896, ca națiuni vii, în faptă deosebite, însestrate cu toate însușirile naționale, ca corpuri naționale, cari nu numai în restimp de o mie de ani, ci într'un timp cu mult mai îndelungat ne-am păstrat ființa noastră națională, obiceiurile, datinile și simțemintele și conștiința noastră națională; și avem voința deschisă și hotărâtă de a fi, cu ajutorul lui Dumnezeu, tot așa și pe viitor.

O spunem totodată, că la aceste serbări național-maghiare, în multe privințe foarte vătămătoare pentru noi, nici-decum nu luăm parte, ci dimpotrivă protestăm împotriva acestor înșelătorii.

Protestăm, că se pune la cale o serbare împotriva căreia se ridică grosul locuitorilor Ungariei.

Protestăm împotriva serbărilor, prin cari noi sântem înfătoșiți ca popoare cucerite și subjugate.

Protestăm, că și din dările noastre se face pentru aceste serbări o așa de grozavă risipă.

Protestăm împotriva serbărilor milenare, însufleșiți de cea mai mare iubire de țeară.

Noi dorim să vedem iubita noastră patrie fericită și îndestulată.

Dacă ne-ar fi dat să vedem Ungaria așa după-cum ar trebui să fie, când deopotriva îndreptățire națională a naționalităților ar fi adevărită, când Ungaria nu ar fi patria unui singur popor ci „Hungaria“ cea veche: atunci și noi prea bucurăși am serbătorii ființa de o mie de ani a statului ungar.

astfel însă, cum se făuresc astăzi serbările așa numite milenare, noi nu vedem în ele decât lovituri noue asupra ființei noastre naționale, preamărirea subjugării noastre, și împotriva unei atari serbări protestăm!

Astfel glăsuiește comitetul tovarășiei celor trei naționalități subjugate din Ardeal și Ungaria! Cuvântul lor e isvorit din inima tuturor popoarelor din care acel comitet face parte.

Eată adevărul grăit pe față și fără încungiur, adevărul, care răstoarnă cu totul minciunile propoveduite cu privilegiul milleniului unguresc, pe care noi Români, Sârbii și Slovaci nu putem decât să-l condamnăm.

In contra milleniului.

Pe ziua de 2 Maiu st. n., când s'a deschis milleniul maghiar, era să se țină în Viena, reședința împărătească, o mare adunare, sau meeting, în care să se protesteze contra milleniului.

Studentii români dela școalele mai înalte din Viena au și făcut pregătirile de lipsă, câștigând pe partea Românilor studentimea celor 11 popoare, cari toți sânt nemulțumiți cu Ungurii și cu tâmbălăul lor millenar. Antăietatea o au avut-o Nemții, cari deși erau cam desbinați, totuși s'au unit pentru a protesta împreună contra Ungurilor.

S'a ales apoi un comitet care se ducă în îndeplinire și să pună în lucrare dorințele studențimii. Comitetul acesta este alcătuit din Români, Slovaci, Croați, Sârbi, Ruteni, Germani din Austria, Sași, Germani din imperiu, Ruși, Sloveni, Cehi, Bulgari și Greci.

Lupta vieții.

Gazel.

Copiii nu înțeleg ce vor:
A plânge-'i cuminția lor.

Dar' lucrul cel mai laș în lume
E un bărbat tânguitor,

Nimic nu-'i mai de ris ca plânsul
În ochii unui luptător.

O luptă-'i viața, deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor.

Pe seama cui? Ești un nemernic
Când n'ai un țel hotărîtor.

Tu ai pe-ai ței! De n'ai pe nimeni,
Te lupți pe seama tuturor.

Ori-care-ar fi sfîrșitul luptei,
Se stai luptând, căci ești dator.

Trădesc acei-ce vreau să lupte;
Ear' cei fricoși se frâng și mor.

De-'i vezi murind, să-'i lași să moară
Căci moartea e menirea lor.

George Coșbuc.

Ânger căzut.

Când mă uit adînc la tine,
Ca 'n prăpastie, copilă,
Sufletu-'mi, durerii frate,
Simte-o lacrimă de milă.

Întinat îți este trupul,
Nu și-al inimii tesaur,
În gunoiul lumii astea,
Tu ești bulgăre de aur,

Ochii ței frumoși, albaștri,
Sînt trudiți de-atâtea plângeri
Pot și ângerii se cadă,
Dar', căiți, rămân tot ângeri.

George Murnu.

Păserică.

Păserică din pădure
Pe crengi verzi tu nu ședî:
Dute sboară-'n larga lume
Până mândra-'mi vei vedî.

De-'i afla-o cîntînd dornic,
După mîndrul ei iubit,
Atunci sboară 'n nori voioasă,
Căci iubire ai găsit.

Ear' de-o afli 'n voe bună
Și de-'i vesel al ei cînt,
Tristă 'ntorcete și-'mi spune,
Că amor nu-'i pe pămînt.

Șaroșul-ung. Demetriu Lazar Todoran.
Învîțător.

Cugetări.

Fiecare înțelege viața după-cum o trăiește și o simte după-cum o înțelege.

Duiliu Zamfirescu.

Dragostea e o costișă înflorită pe care
Iuneci repede, căci la fiecare paș întîlniști
câte-o minune. Nicu Gane.

Va să zică aleșii alor *II popoare!* Cu lucrarea hotărârii ce era să se aducă a fost incredințat harnicul și bravul Român Al. Vaida-Voevod, care este un tinăr foarte iubit de către toți studenții din Viena, afară de studenții Unguri.

La adunarea de protestare erau să iee parte o mare mulțime și anume deputați naționali din dietă, antisemiții mai de frunte, profesori dela școalele înalte și alte persoane fruntașe.

Din Sibiu s'au și trimis mai multe telegrame, între cari și una din partea presidentului partidului național român al dlui *Dr. Ioan Rațiu*, care însă a fost oprită la Cluj. „*Tribuna*“ și „*Foia Poporului*“, încă a trismis o telegramă de următorul cuprins:

Prietenilor cauzei naționale și dușmanilor vrășmașilor nostri, isbândă și salutări; cu voi simțem, bravi fii ai celor unsprăzece popoare luminate!

Adunarea a fost oprită din partea stăpânirii austriace, căreia nu-i prea venia la socoteală se lase în Viena a se protesta în contra Ungurilor. Cei adunați însă au protestat și au hotărât, ca la ori-ce întemplantare, adunarea să se țină *Joi în 7 Maiu.*

Suntem dornici să vedem adunate la oaltă fitorii conducători ai atâtor popoare, cari ascultând de cuvintele duioase ale Românilor, vor prinde cu toții partea noastră și nu vor lua parte nici cu trupul, dar' nici cu sufletul la sərbarea asupritorilor atâtor seminții din Ungaria

Tagăduirea dreptului de însoțire.

Țeara-Ungurească este un cuib de nedreptăți săvârșite de către cei cari sunt puși, ca dreptate să facă. Stăpânirea și oamenii dela putere nu au altă îngrijire, decât numai și numai înăvuierea lor și a neamului din care fac parte. Ori-ce mișcare a naționalităților, ori-ce paș înspre mai bine, stăpânirea li pune pedeci în cale, căci în priceperea sa schiloadă nu vrea se înțeleagă, că bunăstarea tuturor locuitorilor din țeară aduce după sine și bunăstarea țerii însăși, care nu este alta decât suma tuturor cetățenilor, din cari se alcătuește. Dar nu! Stăpânirea nici nu vrea se știe despre o însoțire românească, slovăcească sau sərbescă, care tinde spre înaintarea neamului din care însoțirea face parte.

Dreptul de a întări însoțirile, reuniunile, stăpânirea-ungurească și-le-a însușit șișei. Va să zică dela bunul plac al acestei ocărmuiri atiră, că oare să fie sau să nu fie cutare însoțire, cutare reuniune, fie ea cu ori-ce țință măreață. Și noi știm ce va să însemne puterea în

mâna unui *copil* ușuratic, cu mințile strechiate și întoarse pe dos.

Până-când stăpânirea dă voce, ca să se înființeze tot soiul de însoțiri ungurești, spre a ungerisa, spre a desbrăca pe alții de legea și neamul lor, sau spre a jupul pe alte naționalități, până atunci ea nu dă voie ca să se înființeze reuniuni românești, cari au de țință ridicarea neamului românesc, ridicarea și înaintarea în învățatură și bunăstare, care este țință doririlor fiecărei țeri, fiecărui neam cu iubire și tragere de inimă pentru tot ce e bun și folositor.

Stăpânirea nu ne dă voce, ca să înființăm reuniuni de femei, de casine, unde să ne deșteptăm și să ne luminăm, nu ne dă voce ca să facem însoțiri de meseriași, cari se ajutore și se înlesnescă înaintarea meseriașilor, și se stăruie ridicarea lor pe o treaptă mai înaltă, unde s'au ridicat și alți meseriași de altă lege, dar' și dăruiți de altă soarte mai bună, decât cea croită nouă de către de nemaghiari mănătoarea ocărmuire.

Spre iconirea celor de mai sus slujească de pildă cele de mai jos:

„Am cetit cu drag articolul despre meseriași din nr. 14 al „*Foii Poporului*“. Ni-s'a arătat acolo nepăsarea domniei față de meseriași și cu durere trebuie să o spunem, că și prin părțile noastre tot așa stau lucrurile.

Cea mai mare lovitură fusă o primim din partea stăpânirii ungurești, căci eată cum stă lucrul:

Meseriași români din Bistrița încă în anul 1895 la 17 Martie s'au încheșat într'o reuniune, sub numele de „*Reuniunea meseriașilor români din Bistrița*“ cu care privilegiu ne-am alcătuit statutele și s'au trimis „*Înaltului*“ ministru spre întărire, însă durere, căci deși aceste statute au fost mai numai decopiate de pe statutele meseriașilor maghiari din loc și scrise în limba ungurească, totuși „*Înaltul*“ ministru *nu* le-a întărit, fără sub numărul 1729 din anul acesta le-a trimis înderșpt cu acea îndrumare, că mai mulți paragrafi să se schimbe că cuvântul Român să se lase afară, ear' din paragraful 2, punctul 5, fiind prea la neînțeleș să se lase cu totul afară: „*Mivel igen homályos kihagyandó*“.

Eată dar', onor. dle Redactor, stăpânirea ungurească, cu toată călcarea de lege ce o săvârșește!

Vasilie Farga, zidar. Vasilie Suciu, ferar. George Cotoc cismar. Clement Anciu, pantofar.

SCRISORI.

Gendarmi sərbatici.

Lung mai e și șirul fărădelegilor săvârșite de ocărmuire față de blândul nostru popor român. Zi de zi are de a suferi noue și noue nedreptăți, ca-șicând noi Românii nu am avea altă chemare, nu am avea alt rost aici pe pământul nostru, decât ca să suferim loviturile date din partea celor cari azi sərbescă, din partea Ungurilor, cari încă nici astăzi după o mie de ani de viațuire cu noi împreună, n'au ajuns până acolo, ca să-și deie seama despre ceea-ce va să zică dreptate și earăși ce va să zică nedreptate. În țeara asta alduită și blăstemată de Dumnezeu adevărul nu poate se aibă graiu, căci amușit este de către ocărmuitorii cei fără milă și fără Dumnezeu.

În Ungaria, unde nu sunt numai Ungurii, ci mai sunt rinduite a fi și alte popoare, cari dau grosul locuitorilor țerii, dreptatea se pare că și-a perdut urma, când e vorba de nemaghiari. Aici în Ungaria dreptatea și nedreptatea, adevărul și neadevărul, dreptul și nedreptul s'at așa de puțin deosebite una de alta, încât adese-ori și mai totdeauna să ia una în loc de ceialaltă.

Stăpânirea ungurească are la îndemâna sa o mulțime de gendarmi, de sbiri, cari nu sunt puși spre a păzi buna rinduire ci spre a schingiul pe cei-ce nu sunt Maghiari, pentru a întărita și lovi în tot ce nu e unguresc.

Blăstēmățiile acestor sgripsori ca două capete sunt nenumărate și și-se sue sângele în cap, când li vezi săvârșind atâtea și atâtea blăstēmății față de Români, chiar acum în vremea milleniului unguresc, când în toată lumea se bucină despre ne mai pomenita dreptate ungurească.

Omului, dacă e om, nu i-e dat a fi bestie omenească, ci a fi creștin cu inimă bună, ear' nu păgău. Gendarmii ungurești însă se vede, că au întrecut în blăstēmății pe păgânii din vremea năvălirii Ungurilor. O fiară sərbatică, da, poate mânca carne vie, căci așa li e firea, dar' unui om, carele se mai cheamă și „*Magyar*“, nu-i este iertat se facă așa ceva, dacă nu voește să fie huiduit în alte țeri, unde mai prielnic e locul și mai mari sunt codrii pentru a adăposti în sinul lor oameni și fiară, fără minte și fără simț omenesc.

Felul de a purcede al acestor oameni-gendarmi e ne mai pomenit.

Nu cearcă, nu cercetează ei dacă Românul e vinovat sau ba, ci mi-l înhață fără pic de șfială, căci „*paza*“ lor le este încrezută de către cei mai mari, ear' organele cari sunt puse a aduce dreptate stau răci și nemișcate la vėzul schinguirilor și la suzul vaietelor

fară număr ce le scoate blândul nostru popor.

În cele trecute vremi Spaniolii aveau obiceiul de a pune pe rug pe cei cari nu propoveduiau catolicismul; era cruntă jertfirea, dar' gendarmii nostri s'au vede, că nu vreau să rămână mai pe jos.

Și noi siliți sântem să tăcem, căci sabia și pușca lor le e dată, și lor le e dat să facă întrebunțare de ea, ceea-ce nici nu întrelasă, ear' dacă faci arătare împotriva lor, atunci te bat din nou și din nou te asupresc, căci n'au să-ți creadă ție, celui-ce n'ai avut fericirea de a te naște Maghiar.

Dar' să nu mai urmăm cu vorba, căci prea ne este amară inima de atâtea fărădelegi săvârșite de către slujitorii cei mai crunți ai cruntei ocărmașii.

Dăm aci vre-o câteva scrisori ce ne vin dela cei cari au avut să sufere nedreptățile ungurești:

Domnule Redactor!

Binevoește a da loc următoarelor în mult prețuita „Foaia Poporului“.

Slujitorii unguri din comuna noastră Berzova vreau să se fulească înaintea stăpânirii, că Românilor de pe la sate le-au pus să-lușul în gură.

Duminecă în 12 Aprilie s'a dus un ficior din comuna Monoroștirea la pădurarul din Berzova se plătească ceva lemne. Dându-i ficioru banii, i-a răspuns, că banii nu-'s buni. L-a întrebat, că de unde-'s? Ficiorul i-a răspuns, că dela un ficior din Berzova cu numele Nicolau Moșu.

De loc au trimis gendarmi după el. L-au dus în casa satului. L-au întrebat, că de unde sânt banii? El nu știa de frică cum să răspundă, căci el a avut mai mulți bani la el și i-mi-l-au ținut dela 8 ore dimineața până la 10 ore seara, în care restimp l-au bătut și zdrobit de l-au lăsat mai mort, încât nu se știe mai trăi-va sau își va da sufletul celui de sus.

Apoi au căutat și la el acasă după mașina, cu care i-ar fi făcut și nu au găsit nimic. În urmă le-au venit gendarmilor sălbatici în minte, ca să cerce mai bine, că într'adevăr nu sânt buni banii; și s'au dus la apotecă și i-au vizitat poticarășu și i-au găsit banii buni și numai așa o scăpat omul din neez.

Estă cât de ușori sânt la minte gendarmii cari ascultă și îndeplinesc vorbele răutăcioase ale unui împintenat de Ungur și zdrobesc pe bietul Român, așa numai în răz, până-când vor, și dacă ne perdem ceva din avere și ne plângem lor, întrebă după mărtarii mincinoase și nu ne ia în seamă.

Berzova, 13 Aprilie 1896. George Ardelean.

Domnule Redactor!

Tare m'am bucurat despre cele descoperite în „Foaia Poporului“ de azi săptămâna, că cum m'au batjocorit pe mine slujbașii stăpânirii, fiindcă le-am cerut pâne, dar' de altă parte sânt trist, că slujbașii s'au mâniaț foc pe mine, acuma au și prins a mă urmări strajnic, că până acum chiar sânt amenințat cu bătaie și pedeapsă din partea pretorului, și mai ales a gendarmilor, cari mă urmăresc într'una și nu-mi dau pace că să-mi ved de ale mele.

Dar' să știi, stimat Redactor, că de mă vor mai bate, în loc să capăt slujbă, apoi mi-se va auzi strigătul, în toată Ungaria.

Cu toată cinstea, *Iacob Părășean,*
fost gendarm.

Muereu, 29 Aprilie 1896.

Domnule Redactor!

În 5 Aprilie n. doi gendarmi din Iara și cu diregătorul grofului din Săvădisla (Szt.-László) noaptea pe la 11 ore s'au dus la casa lui Ilie Hodrea din Rachisul-rom. (comitatul Turda-Arieș), pe care l-au ridicat din așternut și ducându-l până în Săvădisla l-au bătut foarte rău; ajungând la judele de acolo, le-au dat judele o chilie deschilinită, în care au bătut pe bietul om, până când l-au lăsat mai mort; ear' după-ce au văzut că li va fi destul, i-au turnat apă în gură, ca să se încredințeze, că e viu sau mort, și văzându-l că încă mai suflă, l-au mai lovit cu pectorul de câteva-ori. În 6 Aprilie dimineața, s'a dus soția nefericitului ca să-l caute, și l-a aflat la judele Kömives János (pe care îl în mare creștin Românii de prin pregiur și îi dau mare omenie) zăcând jos, abia vorbia și rugând pe gendarmi, l-au lăsat să vie acasă, dar' abia a putut veni cu ajutorul soției lui.

D-le Redactor! Din întâmplările ce tot mereu se vestesc prin foi poate vedea ori-cine-că ministrul numai pentru aceea au înmulțit gendarmii pe la noi, ca să ne batjocorească, căci n'numărate sânt nedreptățile ce ni-se fac din partea gendarmilor pe aici.

Sus numitul om cu 6 prunci, toți mărunței, mai unul ca altul, care și până acum foarte cu greu li susținea, acum știe D-zeu cum le-a mai câștiga pâinea, căci nu e altul cum a fost — tot zace.

Încă una.

În luna trecută venind doi gendarmi la judele dela noi (Muereu) unde eram și eu, s'au lăudat către noi, că cum au bătut ei pe un cerșitor care poartă nume de „călugăr“. Au bătut pe un om smintit din minte, care nu face nici un rău, sormanul, ci cât e lumea se tot roagă lui Dumnezeu și în toate Duminecile și sărbătorile merge la sf. biserică.

Tot acestia au bătut mai deunăzi pe *Tanasie Cian* din comuna Hășmaș, foarte rău.

Pe un alt cerșitor întâlnindu-l pe hotarul comunei Hășmaș și după-ce l-au întrebat, că Român e, ori Ungur? l-au bătut, fiindcă a răspuns că e Român, și bietul om trei zile a șezut în comuna noastră, apoi s'a dus spre casă, așa rău a fost bătut.

Ne-a povestit bietul om, că după-ce a răspuns el că e Român, au prins a înjura gendarmii de *„az oláhok istenit, mind meg kell ölni oket“*. Cerșitorul știe bine ungurește.

Vă rog să dați lor acestor șire în prețuita „Foaia Poporului“ și ce am smintit în scrisoarea mea vă rog îndreptați, căci numai de pe coarnele plugului am luat mâna și o am pus pe peană.

Fasilie Ciortea.

CRONICĂ.

...cu ramuri verzi a învrednicit țeratul Teodor Dușenescu din Mesteacăn pe redacția „Foi Poporului“ despre care a zis, că o iubește mai presus de toate. D-sa a adus un mănunchiu de ramuri verzi din gorunul care adumbrește mormântul viteazului Iancu dela 48. D-sa venind să cumpere o „Cartea durerii“ din librăria „Institutului Tipografic“, a întâlnit și pe iubitul președinte al partidului național român, Dr. Ioan Rațiu, pe care l-a salutat în cuvintele cele mai călduroase. Cinste se cuvine aștorfel de țerani cu inima largă.

Velfă millenară. Din *Saroșul-Unguresc* ni-se scriu următoarele: Partea cea mai mare a locuitorilor nostri din comuna noastră sânt Unguri de legea unitară, între cari sânt și vre-o câteva familii de nemeși, cu cari nu odată am avut de furcă. Mai în zilele trecute încă-mi vorbeau cu mare glas despre milleniu, n'ar fi mai fost pomană de el! La întrebarea mea, că cum vor sărbători, mi-au răspuns: Vei vedea d-ta și împregiurimea. Și ce să vezi? Pregătirea e făcută și pe când cei din Iuda-Palestina vor sărbători, acesti pițiguși vor fi sub zăvoarele temniții. Anume, Sâmbătă în 18 Aprilie venind la ceartă ei între ei, „nemeșii“, șese dintre ei armați cu furci de fer intră seara la al șeptelea în casă și-l bat până-l lasă mort. Duminecă dimineața (19 l. c.) au sosit gendarmi din Dicső-Szt.-Márton, și însoțind pe cei șese „nemeși“ i-au dus la arișto.. Mortul fiind căutat de comisiune s'a înmormântat. Estă cât de ușor varsă sângele cei-ce sânt afară de legea lui Christos.

Demetriu I. Todoran, dascăl român.

Episcopul Szabó — precupeț. Toste le mai înțelegem, dar' ca un episcop să facă pe Jidanul care să-ți vie la casă și să te îndemne să-i cumperi marfa cea stricată și scumpă, nici decum nu o înțelegem. Episcopul Szabó dela Gherla nu s'a mulțumit cu circularul seu atât de huiduit, de către toți Românii, dar' acum mai trimite încă un circular, în care îndeamnă pe toți credincioșii, ca să iee parte la expoziția din Pesta, și îndeamnă și pe preoți, ca acestia să îndemne pe popor ca să iee parte cu ridicata la trgul de țeară din Judapesta. Noi credem, că poporul nu se va lăsa amăgit de cuvintele lui Szabó, noi credem, că poporul nu-'și va arunca banii de giaba, și nu va merge la Judapesta, unde ori-ce Român de bine, n'are ce căuta. Chiar și foile ungnrești scriu despre scumpetea de acolo și apoi noi Românii, oameni săraci, să mergem cu grămada, ca o turmă de vite înaintea Ungurilor?

Semne bune. A apărut în zilele acestea „Retorica și carte de cetire pentru clasa a VI. gimnazială“, de *Gregoriu Pletos* și *I. Gheție*, profesori în Năsăud. — La începutul lunii acesteia a apărut „Gramatica germană“ a dlui Dr. D. P. Barcianu, profesor seminarial în Sibiu. Gramatica este prelucrată după cea a părintelui din Rășinari, Sava Popovici Barcianu. Se poate cumpăra dela librăria „Institutului Tipografic“.

„Fire de tort“ de *George Coșbuc* a apărut și se poate căpăta la librăria „Institutului Tipografic“ din Sibiu ca 1 fl. 25 cr. plus 5 cr. porto.

„Transilvania“, foaia „Asociațiunii transilvane“, editată în Sibiu de dl Dr. C. Diacovici, secretarul întâiu al Asociațiunii, are în numărul seu din urmă următorul bogat

SUMAR:

„Scrierea verticală“ din punct de vedere igienic, după Dr. Süßmann, de Dr. Beu. — „Aurel“ de Dr. Pop. — „Concurs literar“ (Premiul de dietetică populară). — „Academia română“. — Știință, literatură și artă: „Societatea geografică română“. — „Carte de cetire pentru clasa IV. gimnasială, reală și pentru școlile superioare de fete“, de Virgil Onițiu, directorul gimnasiului român din Brașov, recenziune de Dr. V. B. — Reviste. — Bibliografie. — Economie: „Însoțiri de credit, de Dr. F. W. Raiffeisen“. — „Albina“. — Astra: Dr. Gustav Weigand. — „Enciclopedia Română“. — Partea oficială: Procesele verbale din ședințele comitetului Asociațiunii transilvane, dela 5 Martie și 2 Aprilie 1896. — Consemnarea taxelor de membri intrate în cuartalul I. din 1896. — Contribuiri la fondul „George Barițiu“.

Lipsă de ajutor. Din Cohalm ni-se scrie următoarele: Am întreprins lucrul de măsar pentru biserica română gr.-ort. din Cohalm dela architectul, cu contract în regulă. Înțelegând aceasta o parte din comitatul parochial, că eu ca Român am întreprins lucrul, a amenințat pe architectul, că dacă nu va da lucrul de măsar la un Sas, 'i-se va lua tot lucrul din mână al întregii zidiri bisericești. Ear' acela, ca să nu se facă de ură cu ei, 'i-a ascultat. Să se dea unui Sas, că acela Sas fiind va lucra mai bine! E rău de noi meșterii români, suntem siliți să ne botezăm Sași, dacă vrem să trăim și să căpătăm lucru dela Români.

George Borcoman,
măsar.

Am zis-o de atâtea ori și o mai zicem și acuma, că Românul e dator să spriginească meșterii români și nici-decum pe cei străini, cari îmbogățindu-se ne umilesc. Mai ales când e vorba de zidirea unei biserici, a unei școale, nu e cinstit lucru, ca să vörșăm atâta amar de bani în punga străinilor.

Daruri creștinești. Creștina Carolina Ogncau a dăruit pe seama sf. biserici din Aiud o cădelniță de argint în preț de 10 fl. Dl. Veres Fános, Ungur încă a dăruit trei icoane frumoase și mari. — Ne pare bine că și Unguri se află, cari dăruiesc pe seama bisericii românești, lucru frumos, pe care cu atât mai virtuos ar trebui să-l urmeze Români!

Alegere de notar. Din comuna Mehala, comitatul Timișului, ni-se scriu următoarele: La postul de notar de aici au fost doi candidați, dl Aureliu Popescu și Süssics László. Pretorul-suprem Reviczky, care a condus alegerea s'a purtat foarte bine. Ales a fost Românul Aurel Popescu. Se vede, că unde pun Români nostri umăr la umăr și foloasele sunt bune.

Ioan Rotariu.

Trei gemeni. Din comuna Sibiel (comitatul Sibiiului) ni-se scrie, că soția economului Ioaneș Banciu a născut în 5/17 I. c. trei fete, cari toate dimpreună cu mama lor sunt ca mărul de sănătoase.

Întâmplări de moarte. Georgiu Mezzi, cantor și fost învățător gr.-cat. în timp de peste 50 ani, a răposat în Turda-veche în vîrstă de 80 ani.

— *Generalul Trapsia*, unul dintre cei mai bravi soldați ai oastei noastre, a murit Duminecă, în 3 Maiu.

† *Traian Demetrescu* a murit. Din-sul a fost un priceput poet și novelist. A murit la Craiova și avea numai 30 de ani și moartea-i prea grabnică o plâng toți aceia cări au avut norocirea de a-l cunoaște în persoană sau din scrieri. Despre schițele lui, despre novelele-i drăgălașe s'a scris și în foaia noastră.

Fici țerina ușoară și amintirea vecinică!

Știre mărunță. *Șahul Persiei* a fost ucis de cătră un potrivnic al credinței sale. În locul lui a fost ales de șah fiul său Musafir-Eddin-Micza.

Mai nou.

Studentii din România și indeosebi comitetul național studentesc a împărțit un călduros apel cătră toți Români, prin care li chiamă la o adunare de protestare împotriva milleniului și a Ungurilor. Adunarea s'a și ținut în București la 5 Maiu st. n. Au luat parte la ea o mulțime de 50.000. A fost o însuflețire nespūsă, tot orașul a fost în haine de sărbătoare.

La marea adunare a popoarelor din ginta latină, ținută în Montpellier, a ținut părintele Lucaciu o vorbire mai lungă, care a dat naștere unei însuflețiri nespuse pentru cauza noastră națională. Colonia română de acolo a încununat un monument, părintele Lucaciu a ținut o vorbire la care a răspuns presidentul tovărășiei latine. Românilor li-s'a făcut o primire călduroasă și indeosebi părintele Lucaciu a fost cercetat de cătră foarte mulți străini. S'a dat și un banchet la episcopie în onoarea lui Lucaciu, unde s'an rostit tot toasturi pentru națiunea română, S'a ținut și o consfătuire în cauza națională. Toate foile și toți locuitorii de acolo s'nt cuprinși de însuflețire pentru neamul românesc și pentru părintele Lucaciu, care atâta cinste face neamului seu.

Adunarea de protestare din Viena a studențimii celor 11 popoare a fost oprită și a doua-oară din partea stăpânirii austriace. Adunarea se va concherna încă odată, ba și de 7 ori. În Viena domnește o întăritare grozavă din pricina aceasta.

La conferența ce se va țină în Vineria viitoare, auzim că vor veni foarte mulți și din multe și îndepărtate locuri. Știrea ne înveselește și am dori ca la adunare să iee parte cât se poate de mulți, pentru-ca cu atât mai măreață să fie adunarea, în care se va vorbi despre ființa partidului național român.

La adunare deci, în număr cât se poate de mare!

R Î S.

Răsai, soare, răsai!

Baiatul unui Țigan era bolnav de moarte. Era o noapte de-ale lui Bra-mărel și un vânt rece sufla cu putere prin petecele, din care era alcătuit cortul, de te pătrundea până la mădu-gă.

Bietul purdelaș se văieta de frică. Țiganul mai răscolî nișel focul, ce-l făcuse la ușa cortului, mai întoarse bustenul ce-i pusese ca să țină peste noapte, de de căldură nici vorbă nu era. Toată nădejdea era la sfântul-soare. Așteptându-l se răsard. Țiganul îi descântă așa:

„Răsai, soare, răsai,

„De vrei parte să-i mai ai,

„Că de-i sta pân' dimineață,

„Nu-l mai găsești în vieață!“

Dar' soarele nu se prea grăbi să răsăritul, și pe bietul Țiganuș îl și lăsa să se răcheteze la Arhanghelul.

În sfîrșit se arată și sfântul soare. Țiganul cel bătrîn se uită cu jale la cer și-i zice:

„Acum, soare, nu mai răsări,

„Căt colea sub cort

„E alt soare mort!“

POSTA REDACȚIEI.

D-sale Dumitru Berariu, preot în Vulcan. Ne bucurăm de dorințele bune ce le ai și pe care credem, că le vei îndeplini. I. H. dacă a trecut altă lege numai rău a făcut. Oameni cari trec altă lege din pricina taxei pentru biserică să vrednici de huiduit.

D-sale D. L. Todoran. Începutul e bun. Continuarea ne-ar îmbucura. Tot binec!

D-nei Paulina R. Poesia „Pentru ce“ poate publica, pentru că...

„Ca stejaru încregurat

E a ta gândire.

Nu îți știi face plan de stat

Cu a ta simțire.“

Se dă spre nimicire!

D-sale George Ardelean. Faceți arătate contra săbăteților gendarmi. Nu-i lăsați să se mendeze după-cum voesc.

D-sale Haida Ioachim în Vulcan. Dă-te să se o învîrți șamșurcă cu noi. N'avem lipsă de jucăm de-a haba-oarba. Ori scrie adevărul, ori scrie amarului condeiu. În afacerea d-tale cu poșta curat: Uite popa, nu e popa!

D-sale I. C. în Fényhááz. „Frumoasa cinste“ s'a întemplat cu un econom bogat nu e de publicat. Contra celor cari vè bat, faceți arătate la decătorie și la consistor.

Mai multora în Iacobeni. Copie nu publicăm. Din Iacobeni tot numai copii am primit, că după cum vedeți, s'au și prăpădit.

D-sale V. D. preot în M. Numele celor ne scriu, nu se descopere cu una cu două. Trei combătute cele scrise de el și mai apoi dacă s' dovedit de un mincinos obraznic, atunci îl dăm perim. Salutare!

D-sale Nicolau Drăganea preot în Cluj. Lângă o plată mai scăricită am pute-o publica pagina din urmă, căci suntem îmbulziți de materii.

Mai multora. Vè rugăm, ca să fiți mai înțelegători, căci îmbulzeala de material nu ne dă voie ca la toți să le facem plăcerea deodată.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balta
Proprietar: Pentru T. L. Albini sub secul
Iosif Marschall.

LOTERIE.

Tragerea din 2 Maiu n.

Timișoara: 84 54 21 55 32
 Viena: 54 19 28 85 50

Tragerea din 6 Maiu n.

Brünn: 14 54 64 8 76

La „Institutul Tipografic“ in Sibiu
 se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Basa de drept a dualismului

de
Dr. N. D. cavalier de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apă-
 rută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

A apărut și se află de vânzare la
 „Institutul Tipografic“ din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de
Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincia
 revizată și completată
 de

Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având
 la fine și un mic vocabular german-român
 costă numai 1 fl. 40 cr. plus porto.

La „Institutul Tipografic“ se află de vân-
 zare opul promiat și publicat de „Asociațiunea
 transilvană pentru literatura română și cultura
 poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

redunat de
 Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op., care se extinde pe 216 pagini, cu-
 prinzând cele mai frumoase povești și la urmă
 o însemnare a provincialismelor. costă numai
 50 cr. plus 10 cr. porto.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.
 Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5%
 interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc
 îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan
 după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

[397] 7-50

3 medalii de aur
 15 de argint
 12 diplome de
 onoare și recu-
 noștință.

Franz Joh. Kwizda.

Prafurile Korneuburg

pentru nutirea VITELOR ale lui KWIZDA.

Mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

De 40 de ani se întrebuintează în cele mai multe grajduri, la lipsa
 de poftă de mâncare, mistuire rea, pentru îmbunătățirea laptelui
 și augmentarea laptelui dela vaci. (1794) 34-40

Prețul unei cutii 1/2, 70 cr., o cutie 1/4, 35 cr.

Liferant al curții c. și r.
austro-ungare.Liferant al curții reg.
române.

Să se observe bine
 marca și să se
 ceară exclusiv
 fluidul de restitu-
 țione a lui
 Kwizda.

Depositul principal:
Farmacia cereală
 Korneuburg I. Viena.

Se capătă în
 toate farmaciile
 și droguerile
 din
 Austro-Ungaria.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului,
 că am mărit atelierul meu și am araugiat o fabrică
 de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună
 și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse
 fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fie-
 cărui a să convinge cu privilegiul comandelor în atelier
 despre bunătatea materialului și conștientiositatea exe-
 cutării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la
 cassele nouă cât și la reparaturi și deschideri voi face
 cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai
 conștientios mod toate comandele, semnez în speranța
 unei clientele binevoitoare [950] 9-

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acordă și plățirea în rate.

Doi învătăcei

se primesc în franzelăria lui
Stefan Moga,
Sibiu, Strada Trenului Nr. 4.
[1334] 2-6

Ospetăria nou edificată

din strada Schwimmschul nr. 28 cu
întreg arangiamntul, în legătură cu li-
centie, trafic și sare, în apropierea ca-
sarmei tunarilor, se vinde din mână liberă.

Informațiuni mai de aproape în strada
Schwimmschul nr. 38. [1385] 1-4

„Pinzgau“

3 tauri rasă curată, de
vândut la [1285] 6-6
Onoriu Tilea,
Sibiu.

Ieftinătate!

În librăria „Institutului Tipografic“
din Sibiu, se află de vânzare cu prețuri
foarte reduse:

„Părți alese din Istoria Transilvaniei“

de
George Barițiu.

Opul întreg în 3 volume costă 6.50 fl. broș., fl. 8 legat.

Volumele singuratic se vând:

Broșurat vol. I. fl. 2.50, vol. II. fl. 2.—, vol. III. fl. 2.—.
Legat „ I. „ 3.—, „ II. „ 2.50, „ III. „ 2.50.

Tot acolo se află și

„Dicționarul ungureasc-românesc“.

Broșurat fl. 1.50, leg. fl. 2.—.

La „Institutul Tipografic“ în
Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE
EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de
către Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hályi de Apșa printr'un circular special.

P. T.

Subserisul îmi permit a face cunoscut p. t. publicului din Sibiu și giur, că
la dorința și cererea mai multora, am deschis și în Sibiu, strada „Trei stejari“
(Dreieichenstrasse) nr. 5 o filială, unde am înmagazinate [1303] 4-9

Monumente

de piatră de năsip, marmoră, granit, syenit și labrador. Prin această filială voi
executa spre mulțumirea p. t. clientelei, foarte solid și cu prețuri foarte moderate
ori-ce comandă, aparținătoare branșei mele.

Rugându-vă pentru comande numeroase, îmi permit a semna

cu distincție stimă.

Albert Klingenspohr,
sculptor și petrar.

Sibiu, în Aprilie 1896.

Prima casă de păstrare din Perjámos

în Perjámos-Haulikfalva, cu edificiu propriu în piață
înființată la anul 1872.

Capitalul acțiilor fl. 100.000 = 200.000 coroane.

Fondul de rezervă fl. 11.250 = 22.500 coroane.

Total fl. 111.250 = 222.500 coroane.

Se socotesc pentru cambii prima 8 procente.

Ofere împrumuturi ipotecare cât se poate de ieftin.

[1359] 1-6

Direcția primei case de păstrare din Perjámos.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868 [603] 19-

asigurăză prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu.
(Strada Cisnădlei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov
(H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.